

مطالعات اجتماعی؛ پایه نهم، دوره اول متوسطه

دیر: شبنم سرآمد

فصول سوم

❖ زیست کره، تنوع شگفت انگیز

فصل سوم: زیست کره، تنوع شگفت انگیز

درس ۵: پراکندگی زیست بوم های جهان

زیست بوم (بیوم)

😊 یک ناحیه وسیع جغرافیایی است که در آن، انواع خاصی از گیاهان و جانوران زندگی می کنند، ناحیه مشخص به وجود آمده را **زیست بوم** می نامند.

بوم سازگان (اکوسیستم: Ecosystem)

😊 هر زیست بوم از چند بوم سازگان (اکوسیستم: Ecosystem) تشکیل شده است.

😊 اکوسیستم یا بوم سازگان به عنوان یک محیط به همراه هر گونه موجود زنده و تمام عوامل غیرزنده که درون آن محیط وجود دارند، تعریف می شود. اکوسیستم همه جنبه های یک زیستگاه را مشخص می کند که شامل تمام برهمکنش های بین عناصر متفاوت آن است.

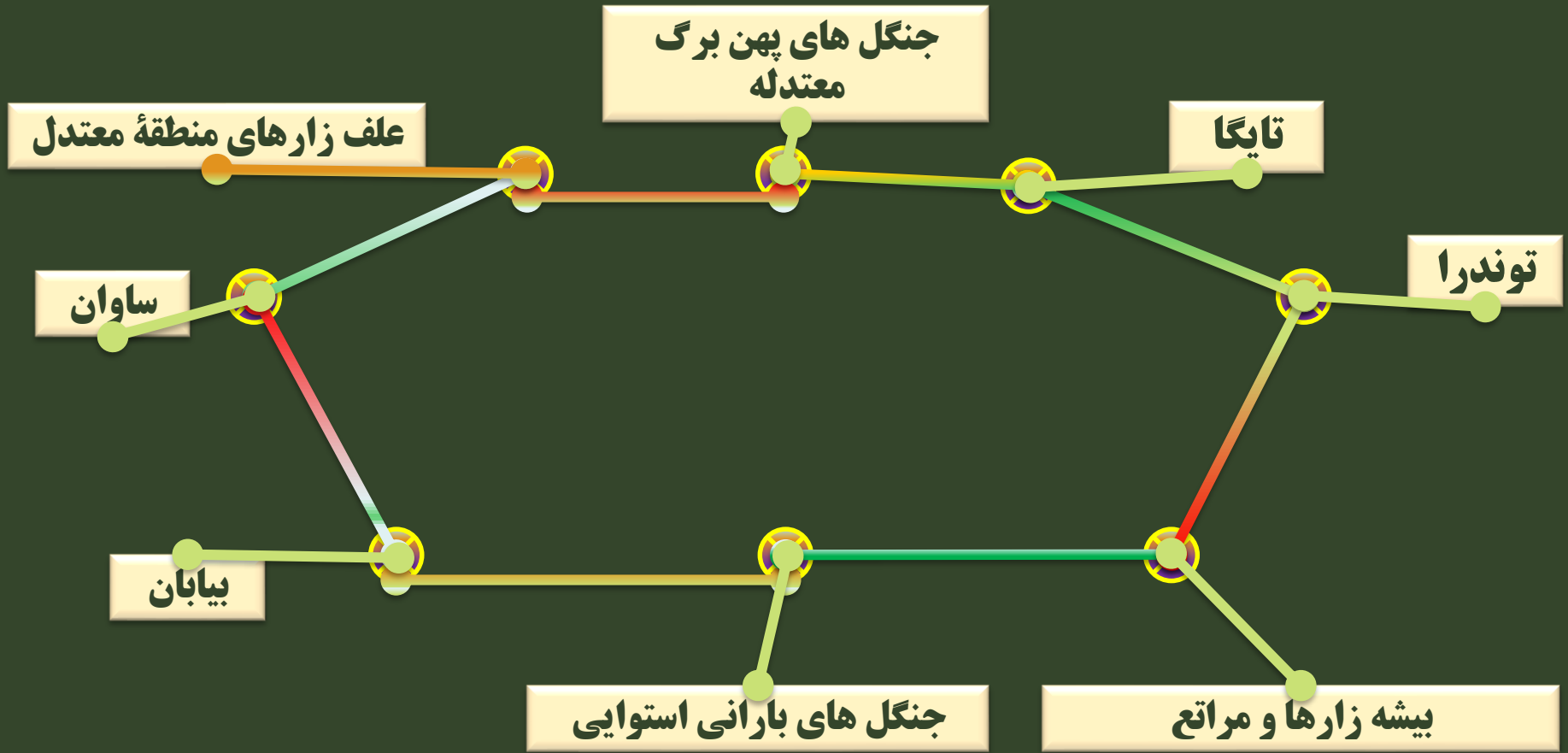
سؤال

سطح زمین به چند زیست بوم تقسیم شده است؟ نام
ببرید؟

هفت

هشت

پاسخ

عوامل مؤثر در تنوع زیست بوم ها

😊 آب و هوا

😊 شکل ناهمواری ها

😊 میزان ارتفاع زمین

😊 جنس خاک

سؤال

کدام عامل مهم ترین و بیشترین تأثیر را در تنوع زیست بوم ها دارد؟

میزان ارتفاع زمین

جنس خاک

شکل ناهمواری ها

آب و هوا

تأثیر «دما» و «بارش» بر نوع و پوشش گیاهی

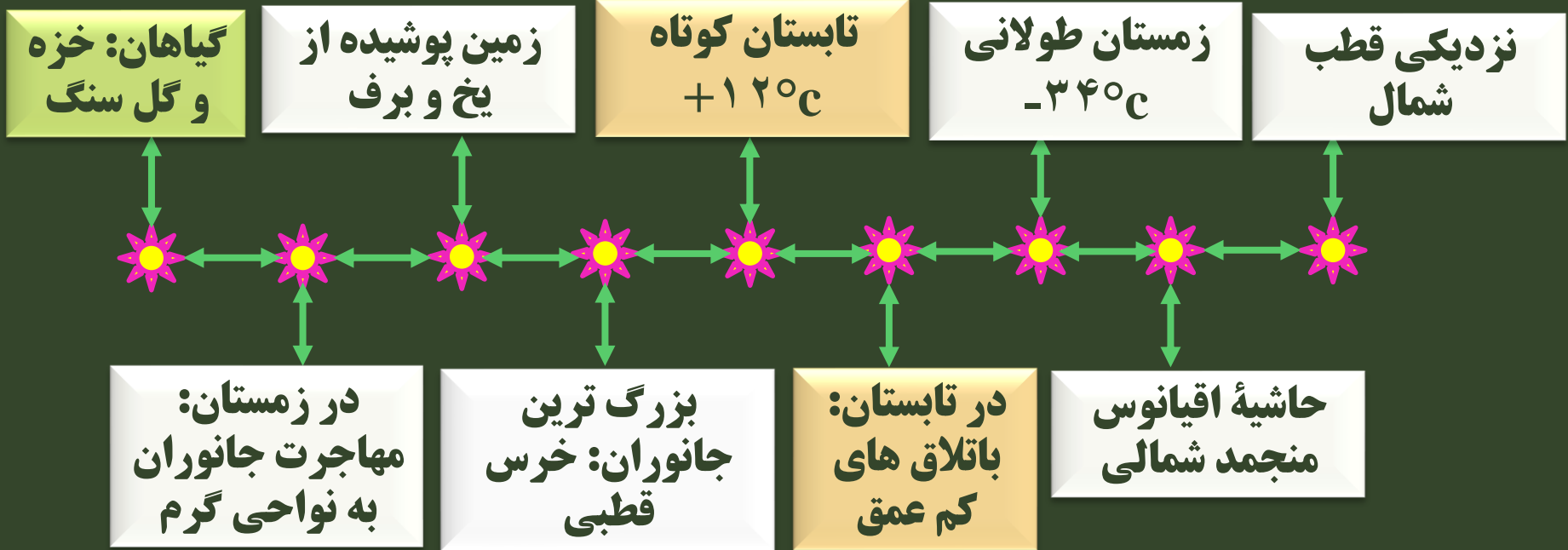
😊 در میان عناصر آب و هوا، دو عنصر «دما» و «بارش» بر نوع و میزان پوشش گیاهی اثر می گذارند.

😊 با تغییر دما و بارش از یک ناحیه به ناحیه دیگر، پوشش گیاهی تغییر می کند.

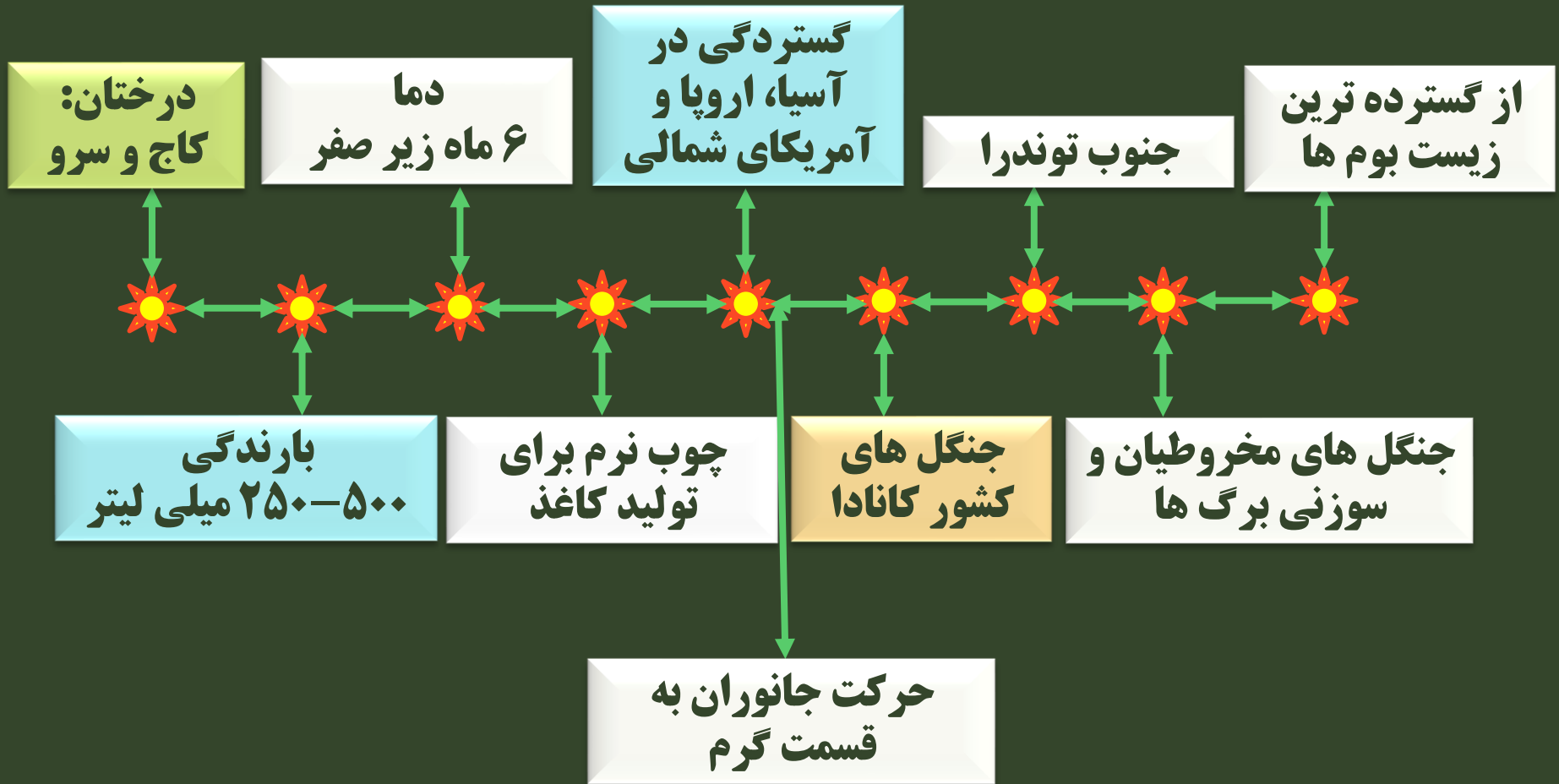
😊 دما، عامل مهمی در رویش گیاهان است و در مناطقی که دمای هوا بسیار پایین است، گیاهان نمی توانند برویند.

😊 میزان بارش نیز تأثیر زیادی بر میزان پوشش گیاهی یک منطقه دارد.

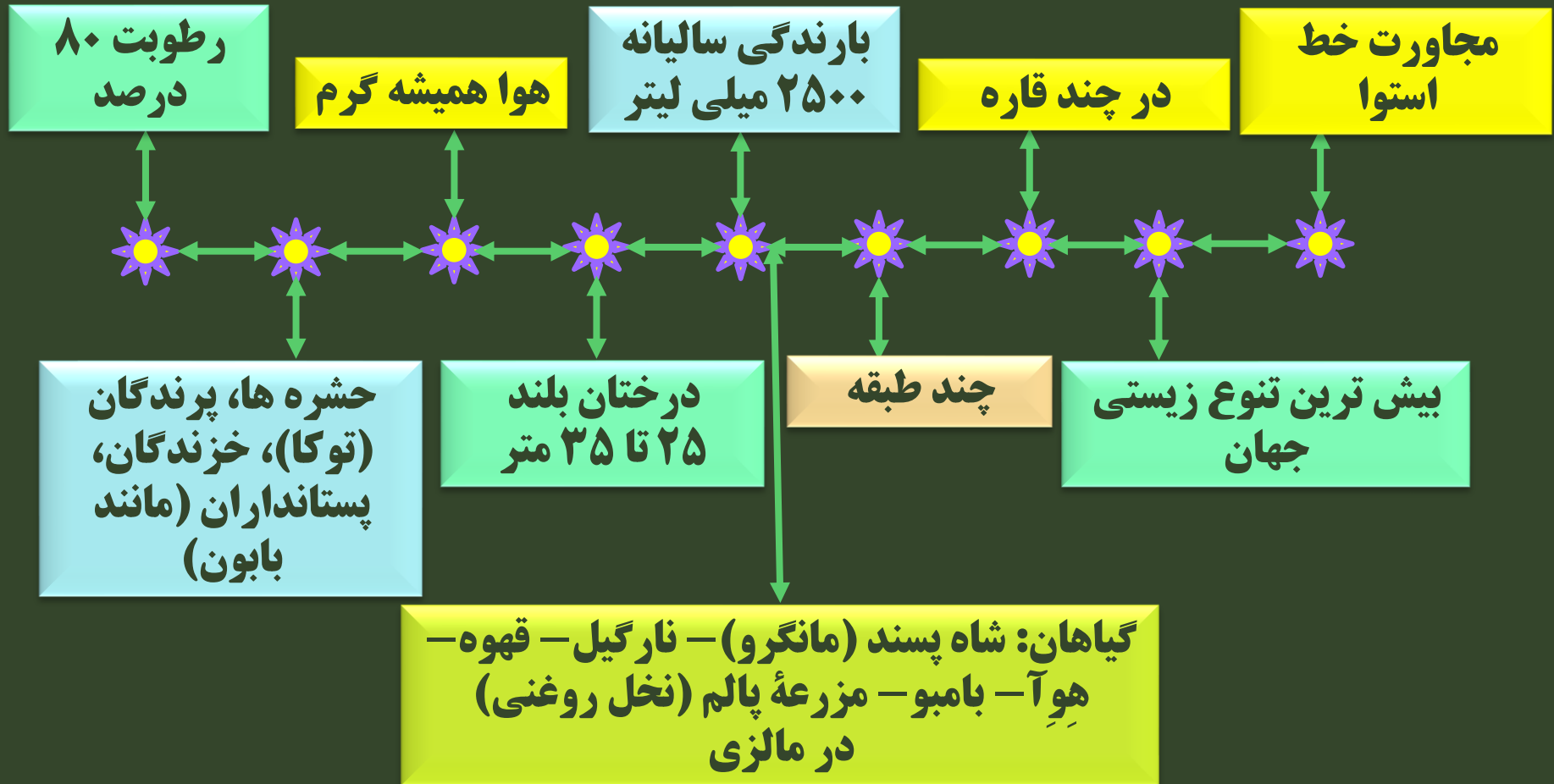
خصوصیات ناحیه توندرا

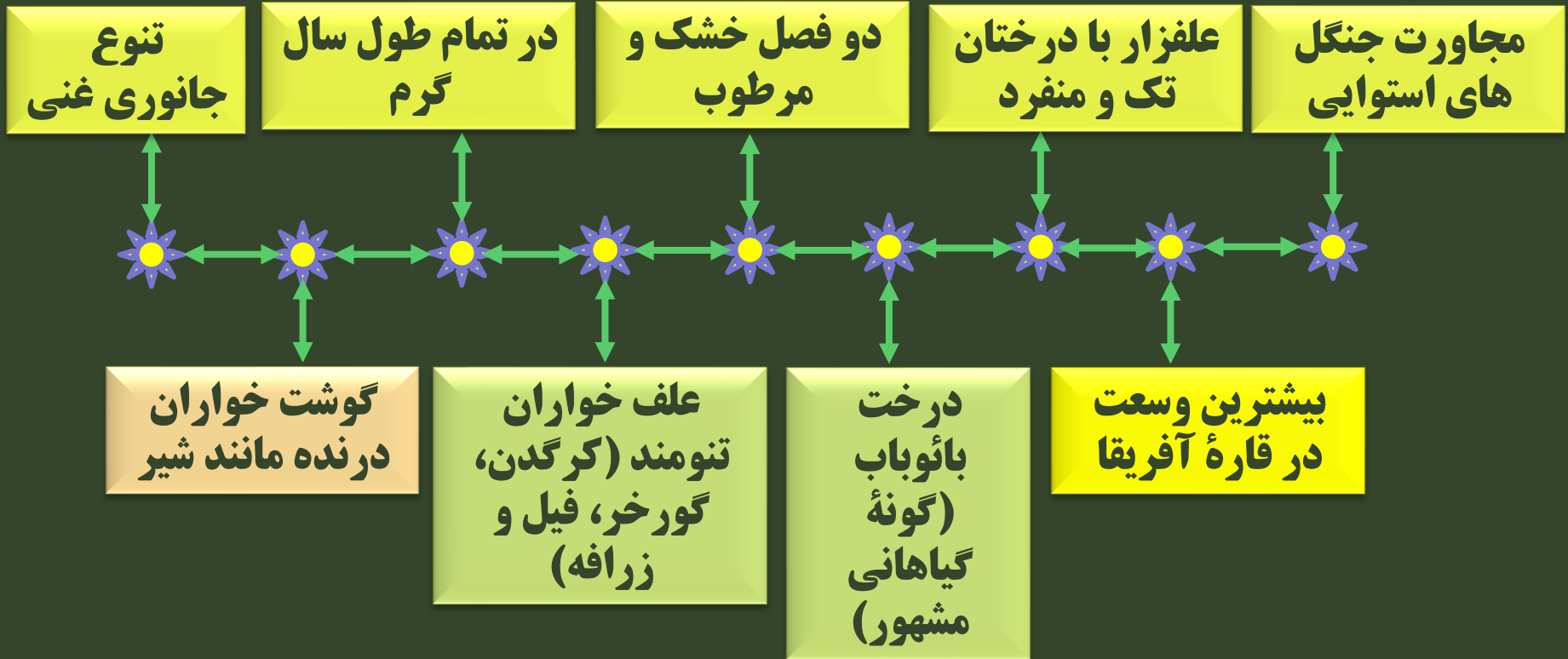
خصوصیات ناحیه تايگا

خصوصیات جنگل های بارانی استوایی

خصوصیات ناحیه ساوان

ویژگی های بیابان

😊 سرزمین های خشک

😊 فاقد پوشش گیاهی

😊 درخت با بوته های خاردار

😊 هوای خشک

😊 میزان بارندگی سالیانه کم تر از ۵۰ میلی متر

😊 بخش عمده بیابان های گرم و خشک در مجاورت مدار رأس السرطان و

رأس الجدی است

😊 حیوانات: خارپشت گوش بلند، لاک پشت صحرائی، مارمولک خاردار،

روباه، شتر

ویژگی های بیابان

😊 بیابان های گرم و خشک:

۱- صحرا در آفریقا، ۲- ربع الخالی در عربستان، ۳- لوت در ایران

😊 بیابان سرد:

گبی که اطراف آن را کوه فرا گرفته است.

تعریف بیابان

😊 به سرزمین های خشکی که میزان بارندگی سالیانه آن ها کم تر از ۵۰ میلی تر باشد.

عوامل مؤثر در رشد پوشش گیاهی

۱- دما ☺

۲- بارش ☺

۳- طول مدت فصل خشک ☺

۴- عمل تبخیر ☺

فصل سوم: زیست کره، تنوع شگفت انگیز

درس ۶: زیست بوم ها در خطرند

تغییرات زیست بوم های جهان (در دو قرن اخیر)

❧ در دو قرن اخیر، میزان تغییرات زیست بوم های جهان، از تغییراتی که در تمام مدت عمرشان بر سیاره زمین داشته اند، بیشتر بوده است.

❧ تغییرات دو قرن اخیر زمین عبارت اند از:

❧ ۱- ده ها گونه جانوری و گیاهی منقرض شده اند؛

❧ ۲- بسیاری از گونه ها در خطر انقراض قرار گرفته اند؛

❧ وقتی آخرین عضو یک گونه می میرد، دیگر تولیدمثلی صورت نمی گیرد و آن گونه کاملاً منقرض می شود.

مهم ترین عواملی که باعث تخریب زیستگاه ها می شوند

- ۱- ایجاد و گسترش شهرها و روستاها، ساختن پل، جاده، ساختمان ها و سدها، بدون برنامه ریزی و توجه به جنبه های زیست محیطی؛
- ۲- فعالیت های صنعتی و تولید انبوه کالاها در کارخانه ها؛
- ۳- مصرف گرایی و تولید انبوه زباله؛
- ۴- شکار و تجارت اعضای بدن حیوانات؛

نتایج تخریب پوشش گیاهی

- ❧ ۱- غذا کم می شود؛
- ❧ ۲- شرایط محیطی نامناسب؛
- ❧ ۳- از بین رفتن گونه های گیاهی و جانوری؛
- ❧ ۴- در معرض خطر قرار گرفتن تنوع زیستی؛

ویژگی های جنگل های استوایی (/ ریه های زمین)

❧ ۱- جنگل های استوایی، پیچیده ترین زیست بوم های جهان اند و ریه های زمین نامیده شده اند؛

❧ ۲- جنگل های استوایی، غنی ترین تنوع گیاهی و جانوری را دارند؛

❧ ۳- $\frac{۳}{۴}$ تنوع زیستی جهان مربوط به جنگل های استوایی است.

❧ ۴- حدود ۵۰ درصد اکسیژن جهان و ۵۰ درصد رطوبت جو را تولید می کنند.

ویژگی های جنگل های استوایی (/ ریه های زمین)

❧ ۵- و تأثیرگذار بر آب و هوای کل سیاره زمین (قابلیت جذب دی اکسید کربن و تبدیل آن به اکسیژن)

❧ دی اکسید کربن، در اثر فعالیت های انسان و استفاده از سوخت های فسیلی وارد جو می شود.

ویژگی های جنگل های استوایی (/ ریه های زمین)

❧ ۶- جنگل های استوایی، خاستگاه اولیه بسیاری از درختان میوه جهان (موز، نارگیل، انبه)؛

❧ ۷- انواع محصولات غذایی، دارویی، مواد اولیه صنعتی (قهوه، کاکائو، روغن، لوازم آرایشی، عطر، کائوچو، لاستیک و خمیر دندان)؛

❧ ۸- عصاره گیاهان استوایی در ترکیب بسیاری از داروهای شیمیایی (معالجه سرطان) به کار می رود؛

سؤال

سرعت تخریب جنگل های بارانی استوایی در کدام کشورها بیشتر است؟

هند و چین

کانادا و برزیل

برزیل و اندونزی

مالزی و اندونزی

از دلایل تخریب جنگل های آمازون

❧ در جنگل های آمازون، مدت های طولانی تعداد بسیار کمی از قبیله ها به صورت پراکنده زندگی می کردند. در پنجاه سال اخیر، کشاورزی و دامداری و تجارت الوار و استخراج معادن طلا و بوکسیت (آلومینیم) موجب تخریب یا جنگل زدایی در این منطقه شده است.

روش های جنگل زدایی

- ۱- سوزاندن جنگل ها؛
- ۲- قطع درختان با اهره برقی؛
- ۳- خالی کردن زمین از درختان با بولدوزر

نکته

☞ وقتی درختان سوزانده یا قطع می شوند، کربن دی اکسید بیشتری وارد جو می شود و اثرات گازهای گلخانه ای بیشتر و زمین گرم تر می شود.

برای جلوگیری از تخریب زیست بوم های جهان چه باید کرد؟

استفاده صحیح و خردمندانه

چگونگی استفاده صحیح و خردمندانه از جنگل های استوایی

❧ برقراری تعادل میان استفاده اقتصادی از جنگل ها و فرصت بازسازی آن ها؛ یعنی:

❧ ۱- میزان قطع درختان باید قاعده و قانون داشته باشد؛

❧ ۲- وقتی درختی قطع شود، فرصت رویش درختی جدید به وجود آورده شود.

چگونگی استفاده صحیح و خردمندانه از جنگل های استوایی

۳- کشاورزی و دام پروری با روش های علمی و جدید انجام شوند.

۴- با ایجاد پارک های وحش از گونه های جانوری و گیاهی در معرض خطر، مراقبت شود.

همکاری بین المللی برای حفظ منافع طبیعی کره زمین

همه کشورهای دنیا در آب و خاک و هوا شریک هستند، بنابراین باید بیشتر به تأثیر تصمیم گیری هایشان در محیط زیست سایر مناطق توجه کنند.

برای حفاظت از زیست بوم ها و تنوع زیستی، همه جوامع باید همکاری کنند.

همکاری بین المللی برای حفظ منافع طبیعی کره زمین

🌀 نهادها و سازمان های بین المللی باید جلوی زیاده خواهی کشورهای مستکبر و خودخواه را بگیرند.

🌀 به طور مثال: جنگ های طولانی مدت آمریکا در برخی کشورها و نیز استفاده بسیار زیاد از سلاح های شیمیایی و مضر برای انسان و محیط زیست، آسیب های جبران ناپذیری را به مردم و محیط زیست آن کشورها وارد کرده است.

پاد گرافٹیج هیپے درج **فست**
نیست، فقط بعضی وقتا باید
بکم پیش نر **نلاش** کنی.